

KESKKONNAAMET

Transpordiamet
info@transpordiamet.ee

11.03.2022 nr DM-119406-2

Keskkonnaloa nr HARM-145 muutmise taotlusest

Transpordiamet on edastanud Keskkonnaametile 02.03.2022 kirja nr 7.1-7/22/4591 (registreeritud KOTKAS-s 03.03.2022 menetluse nr M-119406 juurde), mille pealkirjaks on "Avaldus keskkonnaloa nr HARM-145 muutmiseks". Kirjas on resoluutselt märgitud tavapärasest oluliselt lühem vastamise tähtaeg, millise ületamise korral pöördub Transpordiamet Keskkonnaministeeriumi poole. Kirja pealkiri ei ühtinud kohati sisuga, kuivõrd kirjas oli vaheldumisi mainitud nii keskkonnaloa muutmist (loa numbrit täpsustamata) kui soovi korrastamistingimuste muutmiseks. Käesolevaga selgitame siiski mitmeid kirjas tõstatatud asjaolusid.

Aktsiaselts Harku Karjäär (reg.kood 10478760) omab keskkonnaluba nr HARM-145, mis annab õiguse kaevandada kõrgemargilist lubjakivi Harku VI lubjakivikarjääris. Harku VI lubjakivikarjäär (mäeeraldise ja teenindusmaa pindalaga 3,64 ha) asub Harju maakonnas Saue vallas Hüüru külas eraomandisse kuuluvatel kinnistutel Harku karjäär 3 (katastritunnus 72701:001:0012), Harku karjäär 11 (katastritunnus 72701:001:0537), Harku karjäär 10 (katastritunnus 72701:001:0536) ja Harku karjäär 7 (katastritunnus 72601:001:1010). Keskkonnaluba nr HARM-145 on antud Keskkonnaameti 04.09.2017 korraldusega nr 1-3/17/2273.

Keskkonnaamet on 25.10.2021 korraldusega nr DM-115805-6 väljastanud Harku VI lubjakivikarjääri mäeeraldisele korrastamistingimused. Maapõueseaduse § 81 lõige 5 kohustab Keskkonnaametit küsima korrastamistingimuste andmisel maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust, mida Keskkonnaamet ka tegi, 02.09.2021 kirjaga nr DM-115805-2.

Transpordiamet on kirjutanud:

1. konkreetse maavara kaevandamise loa maa-ala omab puutumust riigitee 11191 Harku–Rannamõisa planeeritava tee koridoriga Saue valla üldplaneeringus;
2. keskkonnaluba võib muuta tingimusel, et muudetaval loal ei esine puutumust riigi pool tellitud ja projekteeritud teeprojektidega. Kahetsusväärset on Transpordiamet kõnesolevasse menetlusse jäetud kaasamata, kuigi mäeeraldise laiendusel on kattumus riigitee rajamisega, mis omakorda seab teatud tingimused esitatavatele korrastamistingimustele.

Kahjuks ei ole Transpordiamet toonud selgelt välja (loa number, katastritunnused), millist

Harku maardla keskkonnaluba silmas pidas, kui viitas keskkonnaloo muutmisele ja Transpordiameti kaasamata jätmisele. Keskkonnaamet peab vajalikuks rõhutada, et Harku VI lubjakivikarjääri keskkonnaloo nr HARM-145 muutmiseks **ei ole** taotlust esitatud ning Harku VI mäeeraldise laiendamise menetlust ei toimu. Loa muutmiseks (mäeeraldise laiendamiseks) peab taotluse esitama loa omanik. Mõnel erandjuhul saab Keskkonnaamet algatada haldusmenetluse loa muutmiseks oma initsiatiivil.

Transpordiamet on kirjeldanud, et Harku VI karjääri maa-ala, samuti nagu ka Harku IV karjääri laiendamise taotluses sisalduv maa-ala kattuvad kavandatud JuTa eskiislahenduses määratud tee ja selle kaitsevööndi alaga. Riigi huvi realiseerimiseks on Transpordiameti hinnangul vajalik, et teerajatiste asukohas oleks kaevandamistegevus lõpetatud ja ala nõuetekohaselt korrastatud 2040. aastaks (perspektiivne tee ehitustööde algus). Seega tuleb Harku liiklussõlme projektis kavandatud teede ja nende kaitsevöönditega kattuv alal kaevandamisest kas loobuda, kuna ressursside optimaalse kasutamise eesmärgist lähtudes ei ole otstarbekas teostada kaevandamist aladel, millele on lähiajal kavandatud sama ehitusmaterjalivajadusega ehitustööd või muuta väljastatud korrastamistingimusi jäätmete kasutamise osas kavandatud ala tagasitaitmisel.

Kahjuks ei ole Transpordiamet toonud selgelt välja, millised kinnistud (katastritunnused) Harku VI karjääri alal kattuvad kavandatava Harku liiklussõlme projektiga. Samuti ei ole tänase seisuga kindlalt teada, mis aastal algab tee-ehitus nendel kinnistutel. Keskkonnaamet peab vajalikuks rõhutada, et Harku VI karjääri keskkonnaloo kehtivus lõpeb 03.09.2032. Selleks ajaks peab olema maavara väljatud ja karjäär nõuetekohaselt korrastatud. Korrastamine peab toimuma nõuetekohase projekti alusel, millist ei ole Keskkonnaametile heakskiitmiseks veel esitatud.

Transpordiamet on märkinud, et kavandatud tee asukohas on kaevandamine võimalik vaid tingimusel, et kaevandi tagasitaitmine tehakse tehnoloogia ja materjalidega, mis sobivad tee ehitamiseks ning tagavad ka tee stabiilsuse, püsivuse ja säilivuse. /.../ Samuti tuleb võimaliku kaevandamisloa väljastamisel ja korrastamistingimuste seadmisel kaaluda, kas materjali kaevandamine terves ulatuses on mõistlik, seda põhjusel, kui tulevikus võib osutuda vajalikuks tee ehitamise kvaliteedinõuetele vastavate materjalide (osaline) tagasi tarnimine taastetöödeks Harku karjääri siseselt või isegi teistest karjääridest. Transpordiametile ei ole seni teada, milliseks kujuneb peale karjäärialade korrastamist pinnavee tase. /.../ Pinnavee tasemest ja tee tasapinnast sõltub tee aluseks tagasitaitteks sobilike materjalide valik, samuti tuleb arvestada müra, tuisu ja libeduse küsimustega. Sellise lahenduse koostamiseks tuleb korrastamisprojekti koostamisse kaasata tee projekteerimise pädevusega isik.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu asjaolule, et Harku VI karjääri keskkonnaloo anti 2017. aastal ehk on juba väljastatud. Harku VI mäeeraldise põhjapoolse lahustüki lääneserv jääb Harku-Rannamõisa riigimaantee nr 11191 äärmise sõiduraja servast ca 26,7 meetri kaugusele (tee teljest ca 30 meetri kaugusele), mistõttu toonane Maanteeamet kooskõlastas 15.09.2014 kirjaga nr 15-2/14-00109/029 Harku VI mäeeraldise keskkonnaloo tingimustel, et mäeeraldise ja maantee vahelisel alal on tagatud nähtavus ning mäeeraldise piirile rajatakse puidust tõkked nagu Türisalu panga ümbruses. Kavandatava riigitee projekteerimisest tulenevaid, veel vähem ala korrastamisega seotud nõudeid toonane Maanteeamet **ei esitanud**.

Transpordiamet on palunud, et Keskkonnaamet muudaks 25.10.2021 korraldusega nr DM-115805-6 antud Harku VI karjääri korrastamistingimusi. Kirjas ei olnud täpsustatud, kuidas neid muuta tuleks st mida lisada või mida välja jätta. Keskkonnaamet mõistab, et Harku VI karjääri alaga kattuv kavandatav riigitee on riiklikult oluline ehitusobjekt, mille ehitus peab kulgema vastavalt plaanitule. Samas ei ole Keskkonnaametile teadaolevalt Aktsiaseltsiga Harku Karjäär kui erakinnistute omanikuga kavandatavat ehitust lõplikult kooskõlastatud. Küll aga omab Aktsiaselts Harku Karjäär kaevandamiseks keskkonnaluba, mis loob ühtlasi ka õigusliku kohustuse kaevandatud ala korrastamiseks. Kaevandamisloa andmisega oli nõus ka kohalik omavalitsus, kes pidi olema kindel, et tegevus on kooskõlas planeeringutega.

Keskkonnaamet leiab, et haldusmenetluse uuendamise ja korrastamistingimuste muutmise vajadus tuleks otsustada alles siis, kui kõikidel osapooltel (sh maaomanik, kohalik omavalitsus) on täielikult selge, milline on Harku VI karjääri ala kindel tulevikulahendus. Lähtuvalt eeltoodud asjaoludest teeb Keskkonnaamet ettepaneku, et Transpordiameti, Aktsiaseltsi Harku Karjäär ja Saue valla esindajad kohtuvad antud teemal ning selgitavad välja kõik olulist tähtsust omavad asjaolud. Arutelu lõpptulemused tuleks edastada ka Keskkonnaametile. Pärast seda saab Keskkonnaamet otsustada korrastamistingimuste muutmise vajaduse üle.

Keskkonnaamet märgib täiendavalt, et edastab Transpordiameti kirja arvamuse avaldamiseks ka Aktsiaseltsile Harku Karjäär, kuna küsimus puudutab mäetööstusmaa sihtotstarbega erakinnistuid, millele on antud maavara kaevandamiseks keskkonnaluba. Vastuse saamisel edastatakse see Transpordiametile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Marin Varblane 5692 7090
Marin.Varblane@keskkonnaamet.ee